

Schoolondersteuningsprofiel VSO afdeling

Versie maart 2018

Naam school brede zorgschool de Cambier
Versie / datum 15-03-2018



Passend onderwijs in onze (zeer) gespecialiseerde school

Brede zorgschool de Cambier is een openbare school voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs aan Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK). Het is een streekschool waar kinderen uit de regio Rivierenland onderwijs volgen.

Dagelijks wordt er onderwijs geboden aan circa 160 leerlingen, verdeelt over de afdeling Speciaal Onderwijs (SO) en de afdeling Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). De afdeling VSO biedt onderwijs aan leerlingen vanaf 12 jaar tot 18 à 20 jaar.

Onze mogelijkheden

Het onderwijs op de Cambier van Nootenschool stemmen we af op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling. Wij bieden in onze school speciale ondersteuning aan leerlingen met een verstandelijke beperking met een IQ<80, vaak gecombineerd met meerdere beperkingen op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals op communicatief, sociaal emotioneel, lichamelijk en zintuiglijk gebied die al dan niet het gevolg zijn van een syndroom of een stoornis. De school wil een grote mate van beschutting en bescherming bieden.

De school hanteert daarbij de volgende uitgangspunten in haar visie:

- Ieder mens heeft recht op een volwaardige plaats binnen onze samenleving en moet zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van normale voorzieningen en waar nodig van speciale voorzieningen.
- Ieder mens is uniek en heeft recht gerespecteerd te worden zoals hij is. Wij gaan uit van de gelijkwaardigheid van mensen, waarin ruimte is voor aanleg, eigenheid en het maken van keuzes.
- Onze school bereidt de leerlingen zo goed mogelijk voor op hun maatschappelijke toekomst door hen te stimuleren in een zo groot mogelijke zelfstandigheid.
- De school streeft op basis van gelijkwaardigheid een open en duurzame samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) na. Beiden respecteren eigen verantwoordelijkheden en deskundigheid van elkaar om tot een zo optimaal mogelijke samenwerking te komen.

We richten het onderwijs zo in dat elke leerling zich in een ononderbroken ontwikkelingsproces kan ontwikkelen en houden daarbij rekening met de specifieke aard van hun beperking. Dit doen we door onze leerlingen de onderwijsondersteuning te bieden die aansluit op hun persoonlijk ontwikkelingsperspectief. Dit ontwikkelingsperspectief is ontwikkeld voor mensen met een verstandelijke beperking, dat niet alleen kijkt naar IQ maar ook naar de vorm en intensiteit van ondersteuning die nodig is om zelfstandig te kunnen functioneren. Voor het opstellen van het ontwikkelingsperspectief wordt gebruik gemaakt van een samenhangend systeem van (waar mogelijk) genormeerde instrumenten en wordt minimaal één maal per jaar geëvalueerd en met ouders en/of verzorgers besproken. Het bereiken van de wettelijk vastgestelde kerndoelen vormt hierbij het na te streven perspectief. Het onderwijs dat we geven richt zich op de verschillende ontwikkelingsgebieden

die voor de leerling van belang zijn: cognitief (taal en rekenen); sociaal emotioneel, motorisch, zelfredzaamheid en werkhouding.

Wij trekken samen op met de ouders en/of verzorgers van onze leerlingen. We werken optimaal samen met de instellingen waar onze leerlingen vandaan komen en de andere scholen in het samenwerkingsverband. Wanneer dit voor onze leerling gewenst is werken wij samen met gespecialiseerde scholen buiten het samenwerkingsverband en met instellingen uit de jeugdzorg. Er wordt geprobeerd om doelen en werkwijzen met betrekking tot wonen en vrije tijd zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, Een Kind Een Plan (EKEP). Door intensief samen te werken zorgen we ervoor dat elke leerling zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving de onderwijsondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft. Dit maakt het mogelijk dat elke leerling zoveel mogelijk opgroeit in en deelneemt aan de vertrouwde lokale omgeving.

Wij hebben in onze school veel mogelijkheden om elke leerling passend onderwijs te bieden. Sommige leerlingen hebben andere (zeer) specialistische ondersteuning nodig dan wij kunnen bieden. Hier lopen wij in onze school tegen grenzen aan. We beschrijven hieronder wat we in onze school kunnen bieden en waar hierbij onze grenzen liggen. We beschrijven wanneer de hulpvraag van de leerling de mogelijkheden van onze school aantoonbaar te boven gaat. Dit markeert de situatie waarbij we in samenspraak met ouders en/of verzorgers op zoek gaan naar een andere meer passende leeromgeving voor de leerling. In dit geval doen we natuurlijk eerst een beroep op de gezamenlijke expertise van de speciale scholen voor leerlingen met een verstandelijke en lichamelijke beperking binnen Onderwijsgroep Punt Speciaal waarvan wij deel uitmaken. Deze gezamenlijke expertise wordt ingezet om de mogelijkheden en grenzen van een passende leeromgeving, al dan niet binnen de school, te bekijken.

Wij bieden speciale ondersteuning aan onze leerlingen

In onze school bieden wij leerlingen (zeer) speciale onderwijsondersteuning. Deze bestaat uit een (zeer) gespecialiseerd onderwijsprogramma (leerstofaanbod, didactische aanpak, pedagogische aanpak, klassenmanagement, schoolklimaat) dat aansluit op de speciale (individuele) hulpvragen van onze leerlingen. De speciale onderwijs-ondersteuning sluit aan op het persoonlijk ontwikkelingsperspectief van de leerling. Onze inspanningen zijn erop gericht dat onze leerlingen zoveel mogelijk de wettelijk vastgestelde kerndoelen behalen. Speciale ondersteuning bestaat uit arrangementen. Afhankelijk van de onderwijsbehoeften bieden wij onze leerlingen 3 typen van arrangementen aan:

A. Speciaal arrangement

Dit is het onderwijsprogramma dat elke leerling in de groep volgt inclusief de daarmee samenhangende intensieve ondersteuning. Voor de meeste leerlingen is het speciale arrangement voldoende om de doelen uit het persoonlijk ontwikkelingsperspectief te kunnen behalen.

B. Intensief speciaal arrangement

Dit arrangement is bedoeld voor onze leerling die niet genoeg heeft aan het speciale arrangement. Deze leerling heeft zeer specifieke onderwijsbehoeften en daarmee samenhangend zeer intensieve individuele ondersteuning nodig om de doelen uit het persoonlijk ontwikkelingsperspectief te kunnen

behalen. Bij de inhoudelijke vormgeving van het intensief speciaal arrangement zet de leerkracht zeer specialistische expertise en programma's in.

C. Verdiept speciaal arrangement

Dit arrangement is bedoeld voor onze leerling die te weinig heeft aan het speciale arrangement omdat zij meer aan kan. Bij de inhoudelijke vormgeving van het verdiept speciaal arrangement zetten onze leerkrachten specialistische expertise en programma's in.

Wij bieden speciale ondersteuning van goede kwaliteit

De onderwijsondersteuning die wij onze leerlingen bieden is van een goede kwaliteit. Wij hanteren in onze school de kwaliteitstandaard die we binnen SWV Rivierenland hebben vastgesteld en die aansluit op de landelijke normen van de onderwijsinspectie. We onderscheiden de volgende vijf kwaliteitsaspecten die zichtbaar en aantoonbaar in onze school beschikbaar zijn.

A. Opbrengsten

De opbrengsten van onze school liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van onze leerling populatie verwacht mag worden.

- Aan het einde van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor leerresultaten.
- Aan het einde van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.
- De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen tenminste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.
- De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.

B. Onderwijsleerproces

De wijze waarop wij het onderwijsleerproces in onze school vorm geven heeft de volgende kenmerken.

- De leerstofinhouden die we aanbieden bereiden onze leerlingen voor op het vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt en de samenleving.
- Onze leerkrachten geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.
- Ons schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.
- Onze leerkrachten leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.
- Onze leerkrachten stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

C. Opbrengstgericht werken & extra ondersteuning

Onze school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.

- Wij stellen bij de plaatsing van de leerling binnen zes weken een persoonlijk ontwikkelingsperspectief op en vast.
- Onze leerkrachten voeren het onderwijs en de ondersteuning planmatig uit.

- Wij gebruiken een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
- Onze leerkrachten volgen en analyseren systematisch de voortgang in ontwikkeling van de leerlingen.

D. Ondersteuningsstructuur

De leerlingen die dat nodig blijken te hebben krijgen extra ondersteuning in de vorm van een intensief of verdiept speciaal arrangement.

- Wij signaleren vroegtijdig welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens en het ontwikkelingsperspectief bepalen we de aard van de extra ondersteuning.
- De leerkracht voert eventueel in samenwerking met andere teamleden extra ondersteuning uit.
- Wij evalueren regelmatig de effecten van de geboden extra ondersteuning.
- Onze school werkt structureel samen met andere ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau onze kerntaak overschrijden.

E. Kwaliteitszorg

Onze school hanteert een systeem van kwaliteitszorg met de volgende kenmerken.

- Het schoolteam heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van onze leerling populatie.
- We evalueren periodiek de resultaten van het geboden onderwijs en de ondersteuning aan onze leerlingen.
- We werken systematisch aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.
- De voorwaarden voor de zorg voor kwaliteit zijn in onze school aanwezig (o.a. visie op onderwijskwaliteit, op kwaliteit gerichte schoolleiding, professionele cultuur, betrokkenheid belanghebbenden).
- Onze school legt jaarlijks verantwoording af over de gerealiseerde onderwijskwaliteit aan belanghebbenden waaronder het SWV Rivierenland.

Wij maken gebruik van specialistische programma's en expertises

In onze school werken we in het team intensief samen om de speciale ondersteuning te bieden aan leerlingen en ouders en/of verzorgers op het beoogde kwaliteitsniveau.

Speciale ondersteuning op meerdere vlakken ligt diep geworteld in de organisatie van de school. Zo wordt er in kleine groepen gewerkt waarvan de groepsgrootte is aangepast op de ondersteuningsbehoefte. De groepsgrootte is afhankelijk van de mate van ondersteuning en de begeleidingsbehoefte van de leerlingen. Zo is er een intensieve zorggroep van 7 leerlingen en is de eindgroep, waar leerlingen vaak ook stagelopen gedurende een aantal dagen in de week, van 17 leerlingen. Naast een groepsleerkracht is er meestal ook een klassenassistente en/of zorgondersteuner aanwezig. In samenwerking met 's Heeren Loo kunnen leerlingen extra ondersteund worden op het gebied van persoonlijke verzorging of individuele begeleiding door de inzet van zorgondersteuners. Dit maakt het mogelijk om te werken met zorggroepen waarin leerlingen zitten die extra begeleiding nodig hebben bij verzorging of verpleging. Evenals zeer kleine groepen voor moeilijk plaatsbare leerlingen vanwege hun moeilijk verstaanbaar gedrag.

De groepsleiding biedt in de klas veel structuur en wordt (intern en extern) geschoold met betrekking tot gedrags- en leerproblemen en het kunnen omgaan met complexe problematieken, zoals bijvoorbeeld reactieve hechtingsstoornissen, pervasieve ontwikkelingsstoornissen en angst- en stemmingsstoornissen. Ze heeft een grote betrokkenheid bij ernstige problematiek en kan vraag gestuurd werken, oftewel altijd inspelen op de individuele mogelijkheden van de leerlingen. Leerkrachten kunnen diagnosticerend onderwijzen, handelingsgericht en opbrengstgericht werken en interdisciplinair handelen. Voor bewegingsonderwijs, dramatische expressie en techniek zijn er vakleerkrachten aanwezig. Voor extra ondersteuning aan een leerling in de vorm van begeleiding, verzorging of verpleging, kunnen ouders en/of verzorgers een zorgondersteuner van zorginstelling 's Heeren Loo inzetten (betaald vanuit PGB).

Daarnaast kunnen zowel ouders en/of verzorgers als leerkrachten een beroep doen op ons **zorgteam** dat bestaat uit een **teamleider, orthopedagoog, psychologisch assistent** en **intern begeleider**. De **schoolarts** is nauw verbonden met dit zorgteam dat om de week op school overlegt. Naast de reguliere en speciale onderzoeken op aanvraag, onderhoudt de schoolarts het contact met medisch specialisten van het ziekenhuis Rivierenland te Tiel, waaronder revalidatieartsen. Leerkrachten hebben minimaal twee maal per jaar structureel overleg met het zorgteam over alle leerlingen en kunnen altijd een hulpvraag indienen voor advies en ondersteuning.

Ondersteuning voor de vakgebieden

Binnen het schoolteam hebben we de beschikking over de volgende specialistische programma's en expertises. Voor de volledigheid zijn deze gekoppeld aan de vakgebieden van het ontwikkelingsperspectief, aangevuld met medische ondersteuning. Alle vakgebieden beschikken over een leerlijn, waarmee leerlingen gevolgd en doelen gesteld kunnen worden.

De afstemming van inhoud, inrichting, organisatie van de onderwijsleersituaties en voor de begeleiding van leerkrachten kan ondersteuning geboden worden door de **intern begeleider**. Ook **School Video Interactiebegeleiding (SVIB)** kan ingezet worden bij ondersteuning van leerlingen met een speciale begeleidingsvraag, op school is een **SVIB-coach** aanwezig.

Taal

Leerkrachten op de Cambier van Nootenschool werken met verschillende (aangepaste) taal- en leesmethodes en passen ook het tempo en de instructie aan aan de individuele vraag van de leerling. Daarnaast kan voor kinderen met taal-, spraak- en communicatieproblemen ondersteuning (in samenwerking met de Driestroom) worden geboden door een **logopediste**. Zij werkt nauw samen met de **communicatiedeskundige van de school**. Laatstgenoemde stemt het communicatieniveau af op dat van de leerlingen. Zij begeleidt en schoolt onderwijzend personeel (en ouders en/of verzorgers) in het communiceren met gebaren, foto's en pictogrammen.

De school werkt nauw samen met de **bibliotheek**. Dit met behulp van een combifunctionaris, die zowel op de school als op de bibliotheek werkt en verbindende activiteiten regelt en uitwerkt.

Rekenen

Leerkrachten werken met verschillende (aangepaste) rekenmethodes. Zij passen tempo, aanpak, instructie en verwerking aan aan de individuele leerling. Daarnaast heeft de school de mogelijkheid om het geleerde in de praktijk toe te passen door gebruik te maken van realistische hulpmiddelen en situaties in **praktijklokalen** zoals de **keuken**, de **woonkamer**, **techniek-** en **handvaardigheidslokaal**, **het winkeltje** en **het restaurant**.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Alle leerkrachten zijn, in de basis, **geschoold in het omgaan met gedrags- en persoonlijkheidsstoornissen**. Vanaf medio 2014 (nieuwbouw) heeft elk klaslokaal de beschikking over een extra **afgeschermd ruimte** in directe verbinding met de klas, om leerlingen persoonlijk te kunnen begeleiden. Enkele leerkrachten hebben zich gespecialiseerd als **gedragsdeskundige** of **autismedeskundige**. Een aantal leerkrachten zijn gespecialiseerd in ondersteuning van weerbaarheidsproblemen, speciaal voor mensen met een verstandelijke beperking, in de vorm van een psycho fysieke werkwijze: **Rots en Water**. Deze training kan ingezet worden naar aanleiding van een hulpvraag bij alle leerlingen en structureel in de brugklas van het VSO. Daarnaast is er een **orthopedagoog** in dienst. Zij adviseert en begeleidt leerkrachten, leerlingen en ouders en/of verzorgers op gebied van gedrag en kan verwijzen naar bijvoorbeeld ondersteuning door middel van **spel-**, **muziek-**, **creatieve**, **beeldende** en **psychomotorische therapie**. Ook deze ondersteuningsmogelijkheden zijn (in samenwerking met 's Heeren Loo) op school aanwezig. De

therapieën kunnen plaats vinden onder schooltijd en in speciaal daarvoor ingerichte ruimtes in het gebouw. De therapeuten werken nauw samen met de leerkrachten. Zodat wat in de therapie is aangeleerd, in de klas geoefend kan worden.

Zelfredzaamheid

Door leerkrachten en assistentes wordt dagelijks veel tijd ingeruimd voor zelfredzaamheid van leerlingen. Leerlingen kunnen daarin extra ondersteund (in samenwerking met s' Heeren Loo) worden door de inzet van **zorgondersteuners**. Een andere vorm van ondersteuning in zorg, in samenwerking met De Driestroom is het inzetten van **Discrete Trial Training (DTT)**. Deze specifieke training is voor leerlingen met een autistisch spectrumstoornis om dagelijkse vaardigheden aan te leren. Ook ondersteuning van **zindelijkheidsstraining** kan binnen de school gerealiseerd worden. De therapieën en trainingen kunnen onder schooltijd en in het gebouw plaatsvinden.

(Senso)motoriek

Op de school kan ondersteuning gegeven worden door een **kinderfysio-** en een **ergotherapeut** (in samenwerking met de Driestroom). Zij werken nauw samen met de **vakleerkracht sport** en de groepsleerkrachten. De ergotherapeut kan ook onderzoek en behandeling uitvoeren bij problemen met **sensomotorische integratie problematiek**. De therapieën kunnen onder schooltijd en in speciaal daarvoor ingerichte ruimtes in het gebouw plaatsvinden.

Door middel van een **combifunctionaris** werkt de school nauw samen met **Sportfriends**. Deze samenwerking maakt het mogelijk om sporten op school uit te proberen, waarna er gezocht kan worden naar een passende sportclub in de omgeving van het kind. Op dit moment wordt er door twee clubs na school sportles gegeven, te weten judo en basketbal.

Werkhouding

Het vakgebied werkhouding is belangrijk bij het leren zelfstandig functioneren van leerlingen. Ondersteuning bij het aanleren van een werkhouding kan in de vorm van een **individueel dagritmeschema** (eventueel visueel ondersteund met pictogrammen), **afgeschermd werkplekken** (al dan niet in de klas) en het oefenen met **arbeidsstrainingstaken**.

Daarnaast wordt er in het VSO gewerkt volgens het **Eigen Initiatief Model (EIM)**. Dit is een leermodel voor mensen met een verstandelijke beperking waarbij men zelf leert nadenken over de aanpak van taken, om zo hun zelfstandigheid te vergroten.

Brede zorgschool de Cambier beschikt over een **stagebureau**. Het stagebureau is het werkloket van waaruit alle stages voor de leerlingen geregeld worden, zowel de interne als de externe stages en ook de **leren op locatie (LOL) stages**. De **stage coördinatoren** van de interne en de externe stages, de **stagebegeleiders (jobcoach)**, de **intern begeleider**, de **teamleider VSO** en de leerkrachten van de leerlingen die stage lopen zijn nauw betrokkenen bij het stagebureau.

Door middel van de **Melba** en de **IDA** worden leerlingen in kaart gebracht om, door middel van matching van het capaciteitenprofiel en het eisenprofiel, op een passende stage- of werkplek terecht te komen. Door het afnemen van de **Arbeidsinteressesettest (AIT)** wordt bekeken in welke richting gezocht gaat worden naar een passende stage- of werkplek. Dit gebeurt tweemaal: voorafgaande aan de interne- en externe stage.

Medische ondersteuning

Op brede zorgschool de Cambier worden leerkrachten en klassenassistenten jaarlijks bijgeschoold in het toedienen van medicijnen en tiltechnieken, wanneer de situatie hierom vraagt. Evenzo gebeurt dit bij de handelingen bij epilepsie en diabetes.

Wij maken gebruik van beschikbare onderwijsvoorzieningen van het SWV Rivierenland

Wanneer de speciale ondersteuning die we conform de kwaliteitsstandaard bieden ontoereikend is werken wij intensief samen met partners uit het onderwijs en de jeugdzorg. Dit betreft collega's van andere scholen voor voortgezet en speciaal voortgezet onderwijs binnen en buiten het samenwerkingsverband SWV Rivierenland en verdere ketenpartners vanuit onderwijs en jeugdzorg.

Wij trekken samen op met ouders en/of verzorgers

Ouders en/of verzorgers zijn voor ons partners. Wij trekken samen met hen op zeker wanneer het gaat om het inzetten van onderwijsondersteuning voor hun kinderen. De samenwerking met ouders en/of verzorgers concretiseren wij als volgt:

De school streeft op basis van gelijkwaardigheid een open en duurzame samenwerking met ouders en/of verzorgers na. Ouders en/of verzorgers en school respecteren de eigen verantwoordelijkheid en deskundigheid van elkaar om zo te komen tot een zo optimaal mogelijke samenwerking in het belang van het kind.

Twee keer per jaar zijn er oudergesprekken. In januari gedurende 30 minuten een voortgangsgesprek, in juni een gesprek over de leeropbrengsten van het jaar. Ouders en/of verzorgers en leerkrachten kunnen zo door middel van ontwikkelingsgrafieken het ontwikkelingsperspectief van hun kind volgen en bespreken. Tevens is er in het begin van het jaar een informatieavond en een eerste kennismakingsgesprek met de (nieuwe) leerkracht.

Door het jaar heen worden thema avonden gehouden over onder andere Totale communicatie, Social Media en seksualiteit. Om het jaar is er een beroepenmarkt waar toekomstige werk- en woonplekken zich kunnen presenteren aan ouders en/of verzorgers en leerlingen.

Dagelijks contact kan plaatsvinden via een contactschrift, (picto)agenda, per mail of per telefoon. De leerkracht is daarbij altijd het eerste aanspreekpunt.

Brede zorgschool de Cambier heeft een actieve medezeggenschapsraad en ouderraad. De ouderraad helpt vooral bij het organiseren van activiteiten.

Passend onderwijs in andere (zeer) gespecialiseerde scholen/organisaties

Wanneer de hulpvraag van de leerling de mogelijkheden van onze school aantoonbaar te boven gaat, zoeken we naar een nog meer passende ondersteuning of soms zelfs een andere leeromgeving voor deze leerling. We werken hiervoor optimaal samen met de scholen/organisaties voor voortgezet en speciaal voortgezet onderwijs in de regio en wanneer dit nodig is buiten de regio. Deze scholen/organisaties bieden eveneens 'speciale ondersteuning'.

Daarnaast werkt brede zorgschool de Cambier werkt nauw samen met:

Kentalis (leerlingen met ernstige auditieve en communicatieve beperkingen) en **Bartiméus** (leerlingen met ernstige visuele beperkingen). Zij bezoeken de school minimaal één keer per jaar voor onderzoek en adviezen, in samenspraak met de schoolarts, bij leerlingen met respectievelijk **gehoor** en **gezichtsproblemen**.

Zorginstelling 's **Heeren Loo**, waar het gaat om kinderen die wonen op een woongroep van deze instelling. Er wordt gewerkt met **Eén Kind Eén Plan (EKEP)**. Daarin probeert men om doelen en werkwijzen met betrekking tot wonen en vrije tijd zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. In het gebouw is een KDC, voor- en naschoolse opvang en logeren aanwezig ('s Heeren Loo).

De William Schrikker Groep, een gespecialiseerde instelling voor jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg. Zij biedt hulp, advies en ondersteuning aan kinderen met een handicap of een chronische ziekte, wanneer bij deze kinderen in de thuissituatie ernstige opvoedingsproblemen zijn ontstaan.

Het kortverblijfhuis Tiel (**KVT Tiel**) biedt nood- en crisisopvang, overbruggingsopvang, logeren en vakantie-opvang voor mensen met een lichte verstandelijke beperking uit het hele land. KVT Tiel is onderdeel van de **J.P. v.d. Bent Stichting**. Vanuit het KVT worden er jaarlijks een aantal leerlingen op de Cambier van Nootenschool geplaatst. Deze leerlingen staan vaak elders op een wachtlijst voor wonen of behandeling, en bezoeken dan tijdelijk de school.

Wijkteams van de gemeente Tiel. Wanneer het zorgteam advies/hulp nodig heeft ter advisering/ondersteuning in de zorg voor een leerling, kan het zorgteam bij het wijkteam terecht.

Het **Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE)**. Zij richten zich op het hanteerbaar maken van bijzondere zorgvragen, wanneer de zorgvragen van de leerling zo complex zijn dat eigen zorgverleners deze niet meer op kunnen lossen. Zij doen consultaties op alle sectoren van langdurige zorg en maken gebruik van een uitgebreid netwerk. De kennis en ervaring uit deze consultaties worden gebruikt om expertise op te bouwen en over te dragen aan de school.

Een keer in de zes weken komt de Commissie van Begeleiding (CvB) bij elkaar op school. In deze commissie zitten vanuit de school de directeur (voorzitter), de orthopedagoog, de teamleider leerlingenzorg en vanuit de **GGD** de schoolarts.

Minimaal één keer per jaar is er overleg met een arbeidsdeskundige van het **UWV** op school. Leerlingen voor wie een indicatie voor de Sociale Werkvoorziening (WSW) aangevraagd moet worden en leerlingen die in aanmerking komen voor een Wajonguitkering worden tijdens dit gesprek besproken.

In de aanloop van de overstap van school naar werk is er een nauwe samenwerking tussen school en de **toekomstige werkplek**. De meeste leerlingen stromen uit naar een vorm van arbeidsmatige dagbesteding of naar een werkplek via de Sociale Werkvoorziening. Tijdens het **uitstroomgesprek** wordt de uitstroombestemming voor de leerling vastgelegd. Op basis van de arbeidsinteresseset wordt bekeken welke stageplek het meest geschikt en passend is. Vanaf ongeveer 17 jaar gaan leerlingen een externe stage volgen. Tijdens de schoolloopbaan wordt een **portfolio** opgebouwd die bij het verlaten van de school wordt meegegeven aan de leerling. Voor een goede overdracht van school naar werk wordt er gebruik gemaakt van een **transitiedocument** die met de leerling mee gaat de (nieuwe) werkplek. Werkzaam heeft hier een belangrijke rol bij.

Onze ontwikkelambities passend onderwijs

Onze school biedt speciale ondersteuning van goede kwaliteit. We spannen ons doorlopend in deze kwaliteit op het beoogde niveau te houden en daar waar nodig en/of wenselijk de kwaliteit ervan te verbeteren. Dit doen we door o.a. de expertise van onze leraren te vergroten en onze onderwijsprocessen nog beter te laten aansluiten op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen en de ouders en/of verzorgers.

De brede zorgschool.

Vanaf medio 2014 beschikt brede zorgschool de Cambier samen met zorginstelling 's Heeren Loo over een nieuw gebouw: De brede zorgschool. Onderwijs, het kinderdagcentrum (KDC) en voor- en naschoolse opvang zullen in één gebouw gehuisvest zijn. Evenals weekend-, vakantieopvang en oefenwoningen. Alle kwaliteitsverbeteringen zullen betrekking hebben op de mogelijkheden die deze samenwerkingen en het nieuwe gebouw met zich meebrengen.

Zo is het gebouw **aangepast voor lichamelijk beperkte en langdurig zieke leerlingen**. Zo beschikt het **over extra brede gangen en deuren**, heeft elk lokaal een **eigen toiletgroep**, hebben enkele lokalen een **rolstoeltoegankelijk toilet met schuifdeuren**, is er op elke verdieping een **zorgbadkamer** met daarin een **invalidentoilet, douche, hoog-laagbed** en een **tillift**. In het gebouw is een **lift** waarin zowel rolstoelen als bedden vervoerd kunnen worden. Kennis en kunde van groepsleiding zullen afgestemd worden op de hulpvragen die deze leerlingen met zich meebrengen.

Voor de samenwerking zullen we **overlegstructuren** ontwikkelen met de verschillende disciplines en streven naar een optimale afstemming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De ondersteuning volgens één kind één plan wordt verder uitgewerkt.

Het gezamenlijk gebruik van middelen, die in het gebouw ter beschikking zijn, moet leiden tot een betere ondersteuning van leerlingen. Zo kunnen bijvoorbeeld alle kinderen gebruik maken van onder andere een gezamenlijke snoezelruimte en buitenspeelmateriaal.

Arbeidstoeleiding op brede zorgschool de Cambier

De opvattingen over de maatschappelijke positie van mensen met een beperking en/of stoornis veranderen. Aan het verrichten van passende arbeid wordt een steeds grotere betekenis toegekend. Het is de taak van de school de leerlingen met behulp van stage voor te bereiden op een arbeidsplek waar zij naar hun mogelijkheden kunnen functioneren en waar zij zich op hun plaats voelen.

De leerlingen van onze school kunnen vanwege hun beperkte cognitieve vaardigheden vaak geen aansluitende beroepsopleiding volgen. Binnen het onderwijs aanbod op school willen wij er naar streven de leerlingen bij de praktijkvakken certificaten te laten behalen gericht op de mogelijke uitstroom.

Via stage worden zij rechtstreeks voorbereid op een duurzame werkplek of op een vorm van werkvoorziening of dagbesteding.

Onderwijs en werk zijn activiteiten die steeds meer in elkaar overlopen. Het uitgangspunt bij de stage is, dat leerlingen stapsgewijs aan hun eigen toekomst werken en daarbij begeleid worden.

Bij de stage staat centraal dat leerlingen in staat worden gesteld zich te oriënteren en dat die oriëntatie kan resulteren in een keuze voor een beroepsrichting.

Praktijkvakken

De leerlingen van het VSO worden op verschillende manieren voorbereid op hun toekomstige arbeidssituatie. In het VSO worden naast de cognitieve en creatieve vakken ook verschillende praktijkvakken aangeboden. Dit zijn vakken die specifiek gericht zijn op de voorbereiding van werken, wonen en vrijetijdsbesteding:

- Koken
- Restaurant
- Winkel
- Techniek en houtbewerking
- Tuin en dierverzorging
- Huishoudkunde
- Administratie
- TeHaTex
- Creatieve arbeidstraining

Voor de praktijkvakken tuin en administratie kunnen leerlingen schoolcertificaten behalen. Aan het einde van de periode wordt een kopie uitgereikt aan de leerlingen en het originele exemplaar gaat in het portfolio. Wanneer de leerling van school gaat worden alle certificaten mee gegeven aan de leerling.

Arbeidstraining

Om leerlingen verder goed voor te bereiden op hun toekomstige werkplek krijgen zij gerichte training op school.

Bij arbeidstraining gaat het niet om het product maar om het proces. Door het verrichten van onder andere montagewerkzaamheden worden de leerlingen getraind op de volgende vaardigheden:

- zelfstandig initiatief nemen tot een vervolghandeling
- klaarzetten/opruimen eigen materiaal, gereedschap en eindproducten
- werkplan maken – uitvoeren – controleren – probleem herkennen – oplossing bedenken – hulp vragen.
- werken met en volgens vaste afspraken.
- kennismaken met en wennen aan repeterende handelingen
- oefenen van diverse sociale arbeidsvaardigheden
- verhogen van hun werktempo en kwaliteit
- zelfbewustzijn vergroten

Bij het aanleren van praktische vaardigheden wordt gebruik gemaakt van het Eigen Initiatief Model. Het Eigen Initiatief Model (EIM) is een leermodel voor mensen met een verstandelijke beperking waarbij men zelf leert nadenken over de aanpak en uitvoering van taken, om zo hun zelfstandigheid te vergroten.

Stage

Leerlingen in het VSO kunnen interne en externe stage lopen. Het stage bureau is het werkkloket van waaruit alle stages voor de leerlingen geregeld worden, zowel de interne als de externe stages en ook de lol-stages.

De stage coördinatoren van de interne en de externe stages, de stagebegeleiders, de Intern Begeleider van het VSO, de VSO-teamleider en de groepsleerkrachten van de leerlingen die stage lopen zijn nauw betrokkenen bij het stage bureau.

Op de leeftijd van 15 jaar kijken we samen met de leerling naar een interne stage binnen de school. Door middel van een arbeidsinteressesettest wordt in kaart gebracht waar de voorkeur van de leerling naar uit gaat, zodat we zoveel mogelijk aan kunnen sluiten op de wensen van de leerling.

Een andere vorm van stage is de lol- stage. Lol staat voor: Leren Op Locatie. Zij leren daar kennismaken met diverse werkzaamheden en worden getraind in (arbeids)vaardigheden zoals samenwerken, zelfstandigheid, taakgerichtheid en het omgaan met algemene gedragsregels en afspraken. De doelstelling van de lol-stage is dat de leerling na verloop van tijd doorstroomt naar een externe stageplaats passend bij zijn/haar mogelijkheden.

Wanneer een leerling de leeftijd van 17, 18 jaar heeft vindt er een uitstroomgesprek plaats. Hierin wordt besproken wat een mogelijke richting voor een externe stage zou kunnen zijn. De begeleiding van de externe stages wordt in eerste instantie gevraagd van het stageadres waar de leerling gaat stage lopen, er is altijd een vaste aanspreekpersoon voor de leerling en voor de school. Als een leerling moeite heeft met het werk wat van hem/haar gevraagd wordt op het stageadres, gaat een van de twee stagebegeleiders vanuit de school de leerling actief coachen op de werkvloer.

Portfolio

Met de invoering van de Wet Kwaliteit (V)SO is er voor elke leerling een portfolio waarin de ontwikkeling van de leerling wordt vastgelegd. In dit portfolio komen de bewijzen te zitten die direct gelinkt kunnen worden aan de mogelijkheden en capaciteiten van de leerling. Documenten die in het portfolio zitten zijn onder andere stage verslagen, certificaten die behaald zijn bij de praktijkvakken en diploma's van KSE-examens.